

ЗАСТОСУВАННЯ CASE-STUDY НА ЗАНЯТТЯХ МОВНОГО ЦИКЛУ У МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Бондар Н. В.

natalija-bodar@ukr.net

Медичний коледж ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Магістральна ціль сучасної медичної освіти – пошук новітніх способів актуалізації особистісного потенціалу, формування всіх складових фахової компетенції лікаря, професія якого є лінгвоактивною. Комунікативний аспект – одна з важливих складових його майбутньої діяльності. Т.О. Лещенко зауважувала, що «в умовах діяльності в Україні, де державною мовою є українська, професіоналізм неможливий без високого рівня оволодіння нею» [1]. Саме тому, вважаємо, тільки шляхом інтегрованих зв'язків через співпрацю викладачів-гуманітаріїв із викладачами-предметниками варто організувати професійно орієнтоване навчання. Саме такий підхід сприятиме розвиткові ініціативи, навичок підсвідомого мислення вищого рівня, необхідних для вирішення проблем. Значну роль у цьому процесі відіграє застосування сучасних технологій, що не тільки є способом підвищення якості викладання клінічних дисциплін у медичному коледжі, а й передбачає переорієнтацію на діяльнісний підхід. Одним із таких інтерактивних методів є Case-study (англ. case – випадок, ситуація), підґрунтям якого є навчання студентів шляхом розв'язання конкретних завдань (кейсів).

Матеріали та методи. Усебічному студіюванню Case-study присвячено наукові розвідки світових дослідників (Е. Монтера, М. Лідере, Дж. Ерскіна, Г. Конищенко, В. Наумова, П. Шеремета та ін.). Употужнили їхні міркування й україністи (Ю. Сурмін, А. Сидоренко, В. Лобода, А. Фурда та ін.). У згаданих вище працях представлено різні уявлення про Case-study, подано численні тлумачення розглядуваного поняття. Крім цього, здійснено спроби проаналізувати особливості інноваційних технологій, їх впровадження в освітній процес. Метою ж нашої статті є аналіз технології Case-study в контексті інноватики в медичній освіті.

Результати та їх обговорення. Як форма навчання Case-study функціонує вже з 1870 р. Подамо лише кілька дефініцій розглядуваного явища. Так, у працях вітчизняного науковця Ю. Сурміна кейс витлумачено як «опис реальної життєвої ситуації, який використовують як педагогічний інструмент, щоб спровокувати дискусію в навчальній аудиторії. Кейс має відображати певну практичну проблему, актуалізувати певний комплекс знань, який необхідно засвоїти в процесі вирішення даної проблеми» [5, с. 28]. Цілком логічною, на наш погляд, є заувага вченого про те, що кейс – це ситуаційне завдання, запозичене з реальної практики, при цьому проблема або вже мала певне вирішення, яке потребує додаткового аналізу, або ж вимагає нагального опрацювання [4, с. 20].

На думку М. Пентилюк, кейс-метод «ґрунтується на концепції розвитку

розумових здібностей учнів / студентів і спрямований на розвиток творчого мислення» [2, с. 132]. Кейс-метод передбачає конкретну професійну ситуацію (прецедент, кейс), яку педагог у письмовій формі викладає студентам і пропонує різними шляхами самостійно вирішити проблему, з нею пов'язану, що дає основу для спільних дискусій та обговорень в аудиторії під керівництвом викладача [3].

Отже, суть кейс-методу полягає у використанні конкретних ситуацій для самостійного вивчення та спільного обговорення. Створення проблемної ситуації, узяті з життя, посилює зацікавленість студентів у навчанні, активізує засвоєння знань і навичок аналізу отриманої інформації. Case-study навчає співпраці в команді, призвичаює до аргументованого ведення наукової дискусії, уможлиблюючи цим позитивну мотивацію до навчання та стимулюючи творчий потенціал студентів. Алгоритмізований підхід, що передбачає аналіз студентами наслідків прийнятих рішень, стане в нагоді у професійній діяльності фахівця-медика.

Крім цього, кейс-технологія не тільки призвичаює студента медичного ВНЗ узагальнювати теоретичний і фактичний матеріал з формулюванням конкретних висновків, а й розвиває вміння правильно використовувати спеціальні терміни й поняття. Так, під час вивчення наукової термінології варто акцентувати на стилізовому аспекті професійно-ділового мовлення, на маргінесах якого функціонує ця термінологія. Розглядаючи характер лексико-семантичних відношень у сфері медичної термінології зосереджуємо увагу на стилістичній відмінності синонімів, специфіку вжитку національного терміна та його іншомовного відповідника. Так, наприклад, зауважуємо що лексема грецького походження ангіостеноз характерна для наукової медичної літератури та фахового спілкування, тоді як її український відповідник біномен звуження судин більш доречний у спілкуванні лікаря з пацієнтом, щоб уникнути недорозуміння з боку пересічної людини.

Щодо української мови за професійним спрямуванням нами передбачається не лише підбір ситуацій, які включають кожного студента в процес спілкування, а й забезпечення комунікативності завдань, що передбачають наявність різноманітних інтенцій та їх реалізацію тими чи тими мовними формулами. Залучаючи кейс-технологію «Пацієнт на амбулаторному прийомі», викладач пропонує студентам умову: «Уявіть себе лікарем. Пацієнт звернувся до Вас за допомогою. На прикладі ситуативного завдання розв'яжіть проблему пацієнта». При цьому враховується усне консультування (перевірка мовностилістичної культури), правильне оформлення текстів медичного профілю: дотримання наукового стилю викладу, мовних норм. Саме так студенти демонструють рівень засвоєння тієї чи тієї лінгвістичної теми, наприклад, доречність вживання національного терміна в усному консультуванні (байдужість, напруження) та його іншомовного відповідника у текстах медичного спрямування (апатія, тонус та ін.), уніфікованість аббревіатур тощо. Такі вправи максимально оприявлюють ситуації реальних професійних взаємовідносин,

мовностилістичну культуру, враховуючи мотиви й потреби майбутніх медпрацівників.

Висновки. Запорукою подальшої успішної діяльності висококваліфікованого лікаря є засвоєння базових мовних норм, а від цього залежить здатність оперувати доречними лінгвальними засобами, апелювати до контексту, враховувати конотативні обарвлення. Застосування кейсів сприяє удосконаленню вміння спілкуватися, розвитку творчих здібностей. Саме ця технологія, доповнюючи традиційні методи навчання, дає широкі можливості для втілення творчих задумів викладача-словесника. Крім того, алгоритмізований підхід, характерний для Case-study, безперечно, стане в нагоді у професійній діяльності фахівця-медика.

Література

1. Лещенко Т.О. Українська мова в медицині : навч. посіб. для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / Т.О. Лещенко, Т.В. Шарбенко, В.Г. Юфименко. – Полтава, 2017. – 258 с.
2. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред. М.І. Пентиліук; кол. авторів: М.І. Пентиліук, С.О. Караман, О.В. Караман, О.М. Горошкіна та ін.] – К. : Ленвіт, 2004. – 400 с.
3. Сидоренко О., Чуба В. Ситуаційна методика навчання: Теорія та практика / О. Сидоренко, В. Чуба – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.
4. Сурмін Ю. П. Кейс-метод : становлення та розвиток в Україні / Ю.П. Сурмін // Вісник НАДУ, 2015. – №2. – С. 19-28.
5. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Case study) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології: монографія / Ю.П. Сурмін – К. : МАУП, 2005. – 431 с.